

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka: Iveta Špitálská

Název práce: Analýza politického klientelismu v mexických volbách v letech 1988 – 2012: případ PRI

Diplomová práce Ivety Špitálské se zabývá mexickým klientelismem za vlády strany PRI: (s. 3: „Jako hlavní cíl si tato práce zadává provést analýzu priistického klientelismu v období 1988 – 2012 v jedné konkrétní formě – sociálních programech.“). Je nesnadné pochopit, jak lze analyzovat priistický klientelismus v době, kde PRI nebyla u vlády (2000-2012). Jinak se však jedná o relevantní téma, protože Mexiko náleží k těm latinskoamerickým zemím, kde klientelismus nabývá obrovských rozměrů. Stejně tak je chvályhodné, že se autorka zaměřuje na otázku klientelismu, který představuje důležitý a nedostatečně zpracovaný politický fenomén. Mimo jiné je jejím zájmem analyzovat příčiny klientelistických strategií („Jaké jsou podmínky, které umožňují či zabraňují setrvat klientelistickému chování stran a voličů?“). Tento cíle se snaží naplnit zkoumáním tří sociálních programů.

Práce postrádá využití jakékoli empirické metody. Autorka sice poměrně obsírně popisuje repertoár kvalitativních metod (od s. 12), avšak žádnou z nich následně nevyužívá. Především je problém to, že není vůbec zřejmé, jakou empirii využívá či chce využívat pro analýzu prostřednictvím těchto metod.

Až pátá kapitola se začíná zabývat samotnými sociálními programy, jejichž klientelistické důsledky mají být jádrem práce. Samotnému klientelismu těchto programů je však věnováno příliš málo prostoru. Pokud již je zformulován nějaký úsudek ohledně jejich klientelistického zaměření, pak buď není nijak odzdrojován či zdůvodněn, nebo je odkazováno na závěry malého okruhu prací jiných autorů.

Největším zklamáním práce je její hlavní analytická část, 6. kapitola. Tato kapitola sice analýzu deklaruje, avšak neprovádí. Autorka dokonce na s. 65 a 66. rozvíjí nějaký „model“, avšak opět se jedná o pouhý teoretický model, nikoli model, který by se pokoušel vysvětlit mexický klientelismus či dokonce empiricky testovat jeho determinanty. I z hlediska rozsahu je samotná hlavní analytická kapitola problematická. Navíc její většinu opět pokrývají s klientelismem nepřilíš související deskriptivní poznatky (např. popis reform

volebního systému od s. 67 do s. 69, či následný výklad ohledně mexického federalismu). Namísto toho, aby se čtenář dozvěděl něco o příčinách a projevech klientelismu v Mexiku, je opět postaven před popis různých institucionálních rozměrů mexické politiky. Podkapitola 6.3 (od s. 73) nazvaná výsledky analýzy neprezentuje žádné výsledky, ani výsledky analýzy. Ty výroky, které se v kapitole klientelismu týkají, jsou často ničím nepodložené, nesrozumitelné či vzájemně si odporující (např. s. 75: „Podle použitého modelu by tedy bylo zřejmé, že se strana PAN uchýlí ke klientelistickému chování. Proto jeho administrativa mohla, dle zmiňovaného modelu, řídit sociální programy transparentně.“)

Nejvydařenější částí práce je druhá, teoretická, kapitola. Samotné shromáždění a zpracování existující literatury k fenoménu latinskoamerického klientelismu je podnětné a důležité. Autorka k těmto teoriím a konceptům přistupuje autoritativně.

Z formálního a jazykového hlediska nemá práce výrazné problémy, byť překlepy v názvech kapitol (s. 15) nevypadají nejlépe. Takové problémy jsou však spíše výjimečné.

Autorka se v práci věnuje fenoménu (klientelismus), který je z definice obtížně měřitelný. Současná literatura však již byla schopna klientelismus uchopit a tento problém řešit, ať už pomocí kvalitativních či kvantitativních postupů. Naproti tomu autorka nedokázala provést samostatnou analýzu, inspirovat se existujícími výzkumy a naplnit tak deklarované cíle. To nejcennější v práci tak představují teoretické úvahy, což je málo.

Z těchto důvodů práci považuji za slabou a **doporučuji** ji k obhajobě jen za předpokladu, že svou koncepci autorka při obhajobě ospravedlní.

Mgr. Karel Kouba, M.A., Ph.D.

Hradec Králové, 17. 1. 2016